

Project Zilver

Voice Verbindt

Slimme spraaktechnologie verbetert leefkwaliteit van ouderen

Project Zilver

Project Zilver is een consortium, opgericht om te onderzoeken hoe voice services ouderen het beste kunnen helpen in hun dagelijks leven. Project Zilver heeft als missie: het leven van en om ouderen heen beter maken door middel van voice technologie op een niet-stigmatiserende manier.

Aan dit onderzoeksrapport werkten mee

Maarten Lens-FitzGerald
Novum
Google Nederland
ANBO
Achmea

Een bijzonder initiatief

Project Zilver staat voor het verbinden van oudere mensen met hun omgeving, door het gebruik van een van de vijf zintuigen: spraak, oftewel voice. Het is snel opgeschreven maar het is geen vanzelfsprekendheid – zeker niet in de snel veranderende wereld om ons heen. Althans, tot voor kort. Een aantal enthousiaste mensen en organisaties vond elkaar en raakte overtuigd van de kansen die slimme spraaktechnologie biedt. Kansen om het leven van en om ouderen heen beter te maken.

Want in Nederland neemt het aantal ouderen toe. In 2029 telt Nederland volgens het CBS 4,2 miljoen 65-plussers, ruim 900.000 meer dan nu. Deze groep wordt geacht langer zelfstandig te wonen. Kan techniek helpen om dat beter mogelijk te maken zonder te stigmatiseren? Vanuit een positieve insteek, waarbij het plezier centraal staat?

De verbindingen werden snel gelegd: aan tafel schoven een web/appmaker, een innovatiedeskundige, een ouderenorganisatie, twee verzekeraars en een online zoekmachine specialist. Samen startten we de zoektocht naar de praktische toepassingen van slimme spraaktechnologie, die momenteel volop in

ontwikkeling is. Daar ging een belangrijke vraag aan vooraf. Heeft de Nederlandse oudere hier eigenlijk wel behoefte aan? Om daar meer zicht in te krijgen, werd besloten een onderzoek te doen, in de breedte en in de diepte.

Een enquête en een dagboekanalyse hebben ons veel geleerd over de vraag of ouderen hun spraak willen inzetten en zo ja: hoe dan. De conclusie: ook de doelgroep wil graag met spraaktechnologie aan de slag.

In deze rapportage maken we een eerste balans op, door de belangrijkste uitkomsten van het onderzoek te delen. We kijken terug en vooruit.

Het rapport is echter vooral ook een uitnodiging om verder met ons mee te denken. Project Zilver is in een open samenwerking ontstaan: voel je vrij om daarbij aan te sluiten! Naast de huidige leden ben ik twee oud-leden van het team veel dank verschuldigd voor de start van het consortium en het uitvoeren van het onderzoek: Renée de Vries en Tim van de Rijdt. Dank!

Namens Consortium Project Zilver,
Maarten Lens-FitzGerald, oprichter

Jeroen Vonk, Novum
Vanessa Hendriks, Google Nederland
Atie Schipaanboord & Vera Diepeveen, ANBO
Jeroen Bartelse, Achmea

Resultaten & Inzichten

Vanuit Project Zilver werd een online enquête over spraaktechnologie uitgezet onder 3450 ouderen. Dit werd opgevolgd door een dagboek-onderzoek onder veertien ouderen, waarbij deelnemers een Google Home mee naar huis kregen en hun ervaringen bijhielden. Het kwantitatieve en het kwalitatieve onderzoek brachten zes belangrijke inzichten voort.

1. Installatiehulp

2. Informatie

3. Zorg

4. Gemak

5. Sociaal

6. Vermaak

1. Installatiehulp

Aan de slag

Bij de aankoop, installatie en ingebruikname van smart speakers en voice services kunnen de meeste mensen wel wat hulp gebruiken. Toch blijkt dat deze nieuwe technologie al bij veel ouderen bekend is, en dat zij hier actief gebruik van maken. Ook met slimme technieken in huis wordt de nodige ervaring opgedaan. Het begrip voice is nog niet bij veel ouderen bekend maar de termen *Google Home* en *Google Assistant* wel.

De stem wordt nog zelden gebruikt om apparaten in en om de woning te bedienen. Toch slagen ouderen er over het algemeen snel in om de Google Home speaker aan de praat te krijgen. Het werken met verschillende diensten roept soms vragen op en het praten met Google Home verloopt wisselend. Zo moeten de deelnemers wennen aan hoe ze de vragen en opdrachten formuleren. Ook het verbinden van de speaker met andere toepassingen in de woning (televisie, verlichting) gaat de ene deelnemer beter af dan de andere.

2. Informatie

Eenvoudig beschikbaar

Veel belangrijke informatie en dienstverlening van instanties (gemeente, bank, verzekering, pensioenfonds) is digitaal geworden en daardoor soms lastig bereikbaar voor ouderen.

Toch blijkt een groot deel van deze doelgroep online actief en gebruikt het internet voor bankieren, informatie opzoeken en het volgen van het nieuws.

Wanneer krijg ik AOW?

Ok, je huisarts
wordt gebeld.

3. Zorg

Wanneer je het nodig hebt

Ouderen zien veel kansen voor de Google Home, zoals op het gebied van eenzaamheidsbestrijding, de aanpak van laaggeletterdheid en gezondheid.

Veel ouderen voelen zich niet prettig bij het dragen van een opzichtig personaalalarm. Een functie die voor de toekomst dan ook zeer gewenst is, is het kunnen bereiken van hulpdiensten via de Google Home. Maar ook voor het makkelijk contacten van familie, vrienden en mantelzorgers.

4. Gemak

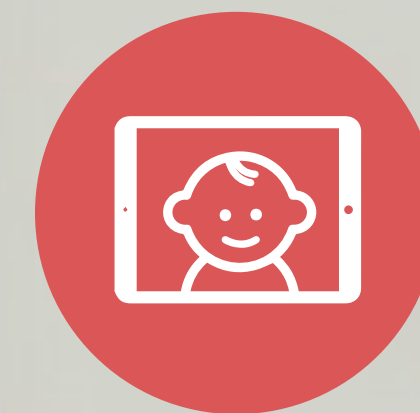
Maak het alledaagse makkelijker

Ouder worden brengt mentale en fysieke veranderingen met zich mee, die dagelijkse taken lastiger kunnen maken. Spraaktechnologie kan gebruikers ondersteunen bij deze taken.

Uit het onderzoek blijkt dat deelnemers veel functies (weerbericht, verkeersnieuws, radio luisteren, agenda bijhouden, boodschappenlijstje maken) al goed weten te gebruiken.

Ok, tomaten toegevoegd aan je boodschappenlijstje.

5. Sociaal

Altijd iemand in de buurt

Wanneer we ouder worden kan ons leven in rustiger vaarwater komen. Het onderzoek toont aan dat het werken met spraak een positieve impact heeft op het sociale leven van de deelnemers.

Zij geven aan dat het gebruik van de Google Home zorgt voor gezelligheid, gemak, vermaak en een groter gevoel van veiligheid.

6. Vermaak

Genieten & ontspannen

Voice kan ervoor zorgen dat muziek, luisterboeken en spelletjes beschikbaar blijven voor de oudere generatie.

Het onderzoek laat zien dat veel deelnemers al via internet gebruikmaken van diensten als **Netflix** en **Spotify**, en dat de Google Home hier ook voor werd ingezet.

Aanpak & verantwoording

Voordat er allerlei concrete toepassingen van spraaktechnologie worden ontwikkeld – speciaal gericht op zelfstandig wonende ouderen – is het goed om zicht te krijgen op hun wensen, mogelijkheden en interesses. En om te kijken naar hoe zij hier in hun dagelijks leven gebruik van kunnen maken. Om die reden werd het onderzoek opgedeeld in twee fases:

Fase 1

uitgebreid veldwerk

Maar liefst **3.450 ouderen** vulden in december 2018 een online vragenlijst in over slimme technologie in huis. In een vijftiental vragen stond het gebruik van apparaten en technieken centraal, maar ook bijvoorbeeld het aanpassen van de woning. De resultaten zijn niet gewogen of gecorrigeerd en derhalve niet representatief. Niettemin geven zij wel een eerste beeld van hoe ouderen tegen het gebruik van (spraak)technologie aankijken.

Fase 2

focusgroep met dagboekjes

In aansluiting op de enquête werd ingezoomd op het dagelijks leven van ouderen. Een groep van **14 ouderen** werd gevolgd en kreeg de Google Home – de slimme speaker van Google – mee naar huis. Zij hielden hun ervaringen bij in een dagboekje. Hoe verloopt de installatie van het apparaat, waar wordt de speaker voor gebruikt, waar loopt men tegenaan, en vooral: wat mist men?

Wat is voice?

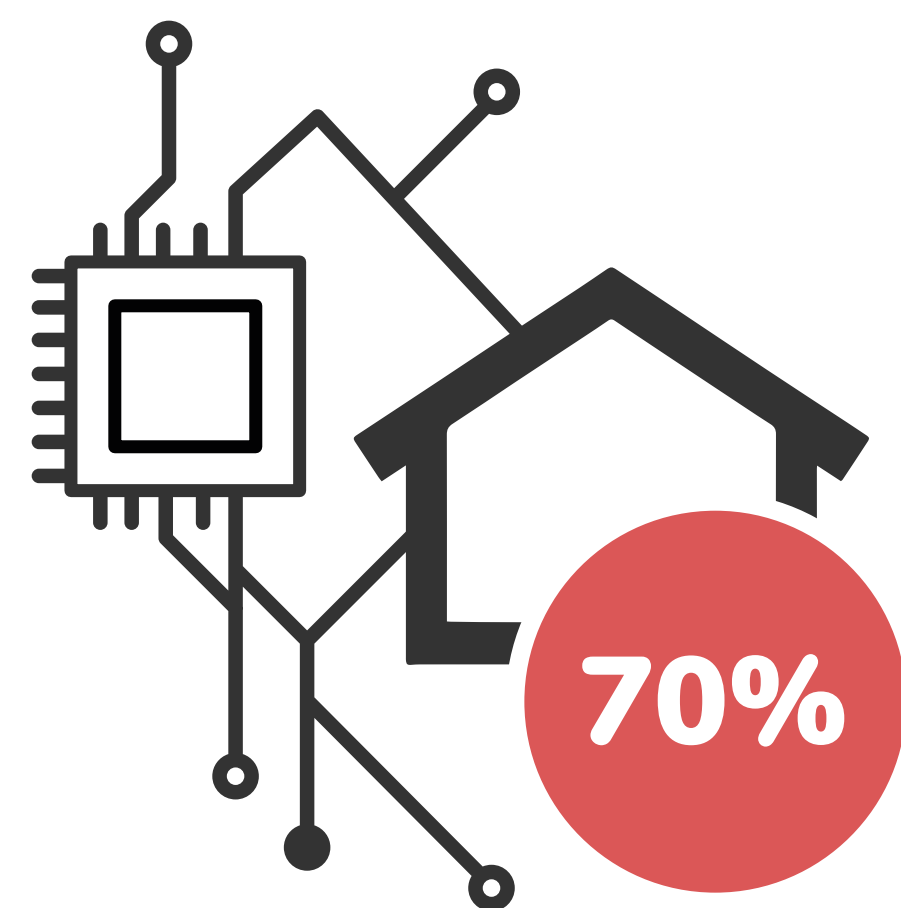
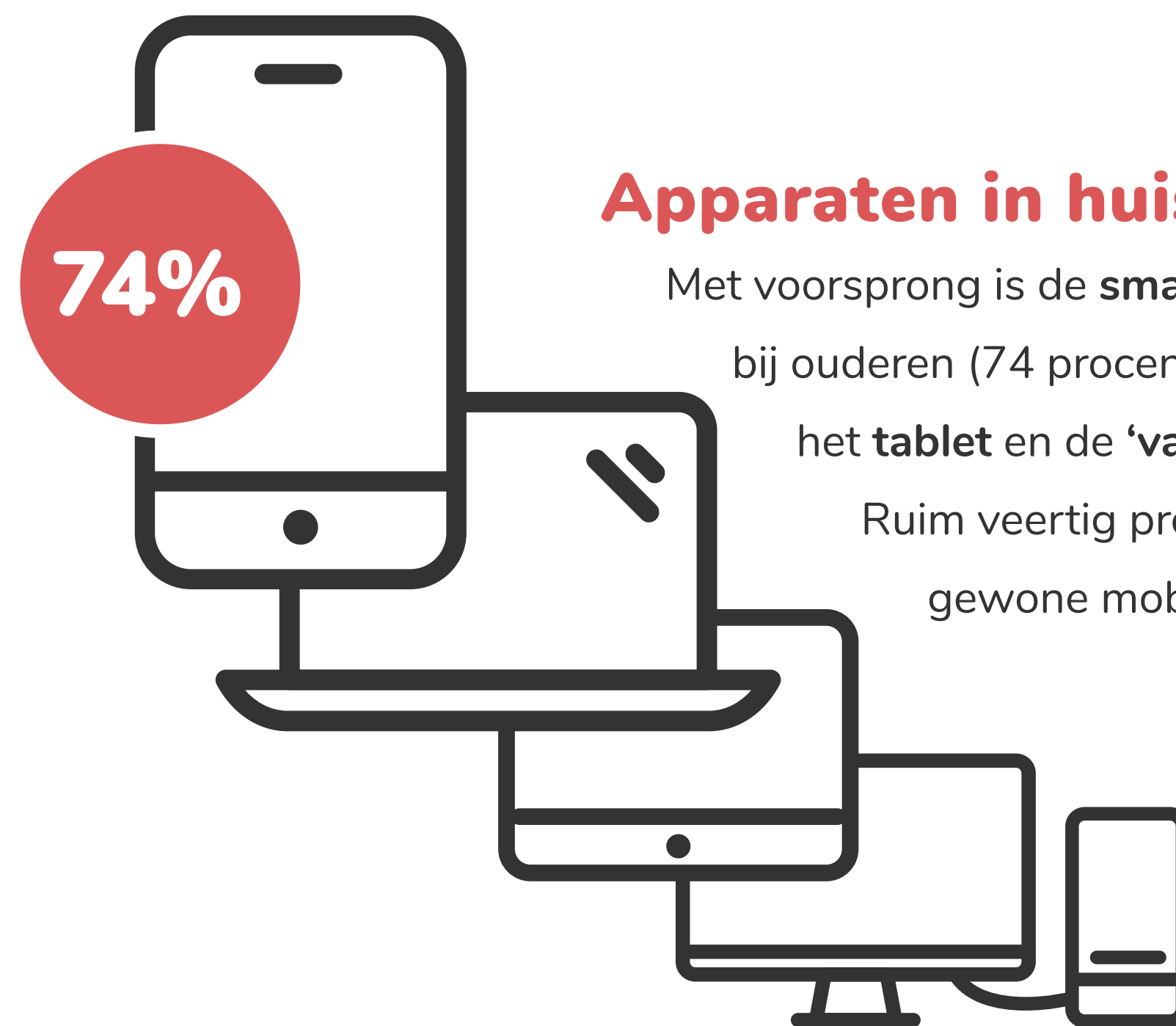
Zoals we websites maken voor het web en apps voor mobiele telefoons, maken voice services het mogelijk dat we kunnen praten met apparaten. Voice is het nieuwe conversationele kanaal dat onder andere wordt gebruikt door de *slimme speakers* van Google, Amazon en Apple. Voice groeit nu al sneller dan web en mobiel. En omdat je voor het aansturen ervan enkel je stem nodig hebt, is dit middel uitermate geschikt om moderne diensten en hulp te bieden die het leven van ouderen ondersteunen en verbeteren.

Praten hoeft men immers niet te leren. In vier jaar tijd zijn er wereldwijd circa 50 miljoen speakers verkocht, waarvan het grootste deel in de Verenigde Staten. In Nederland startte Google in 2018 met de Google Home speaker die Nederlands kon spreken. Deze veroverde de Nederlandse markt in snel tempo. De Google Assistant is reeds in het Nederlands beschikbaar en partijen als KLM, ING, Achmea en Albert Hein bieden al voice services aan. Ook verschillende overheden experimenteren hiermee.

Kwantitatief onderzoek

ouderen en spraaktechnologie

In december 2018 vulden **3.450 mensen** een online enquête in over spraakgestuurde technologie. Tachtig procent van de enquêtes werd compleet ingevuld. Dit zijn de belangrijkste uitkomsten.

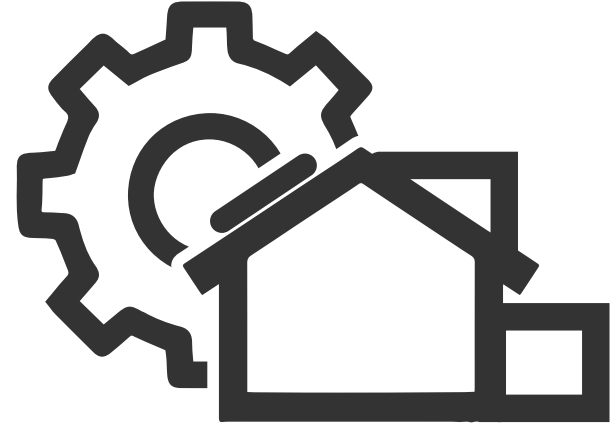

Nieuwe technologie

Een kleine zeventig procent van de ondervraagde ouderen geeft aan **technologie** in huis te gebruiken. De slimme meter staat daarbij bovenaan, gevolgd door de slimme televisie. Intercom, ChromeCast en de slimme thermostaat volgen op afstand.

Behoefte aan meer?

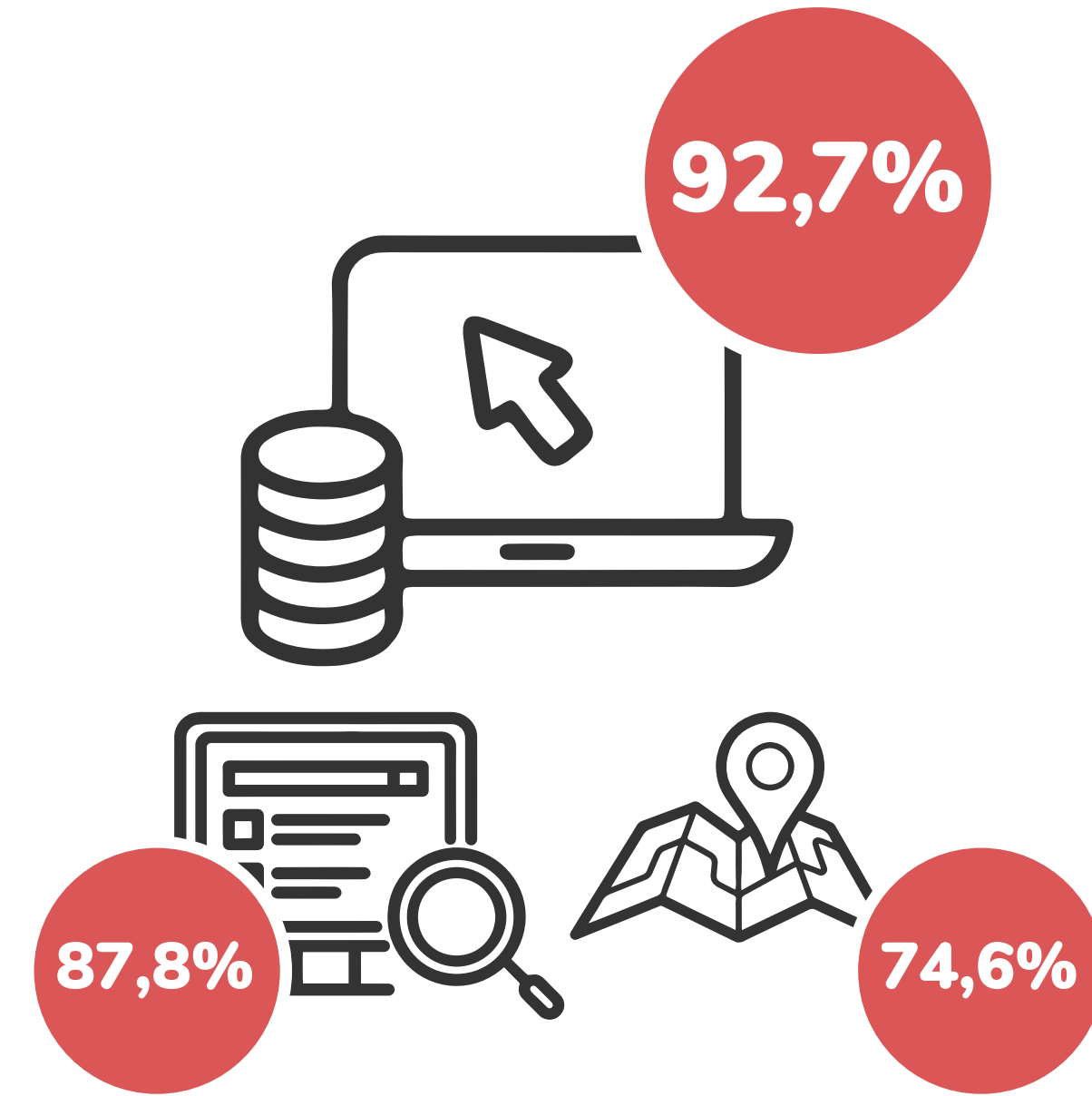
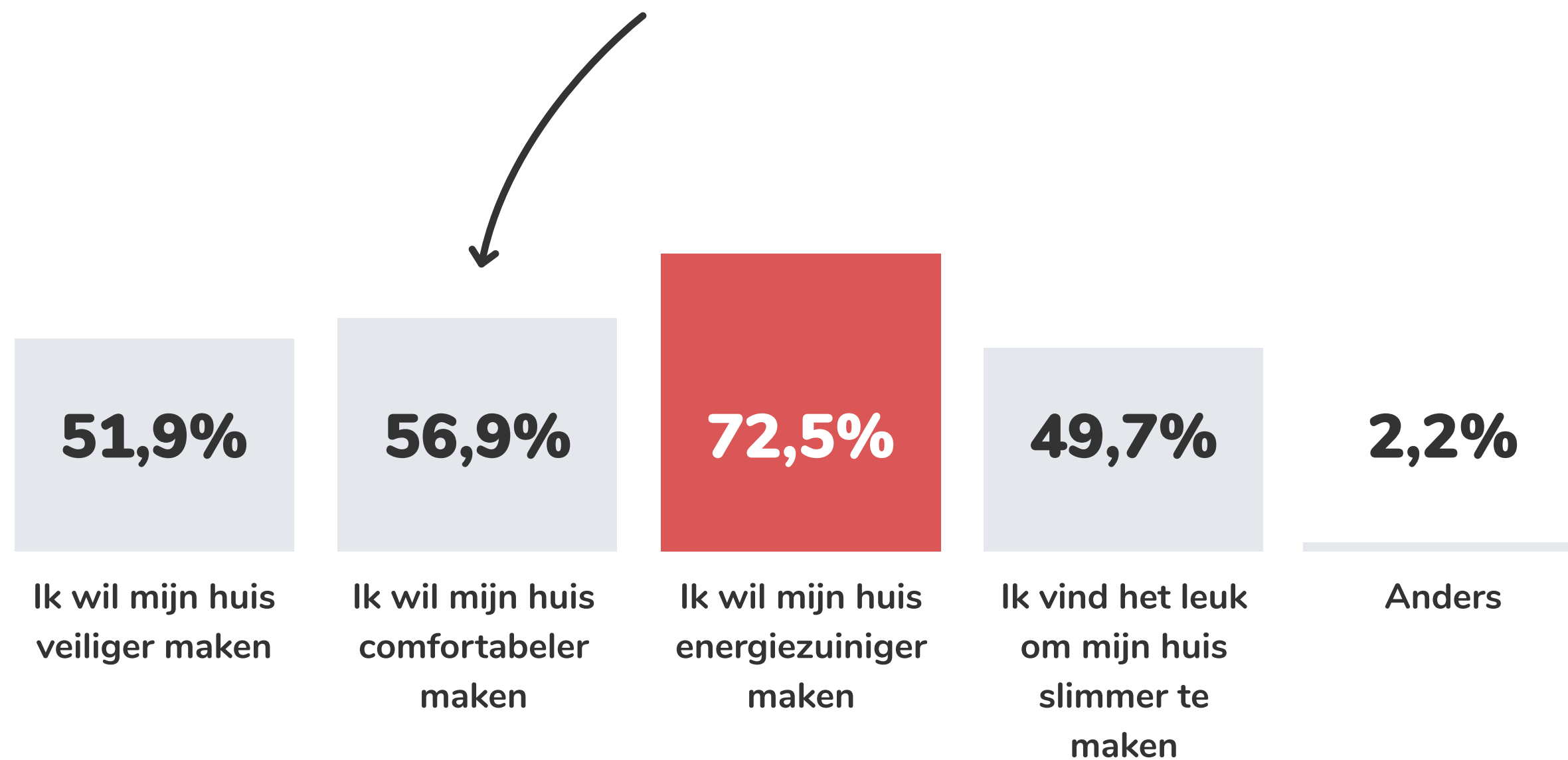
Op de vraag of respondenten graag (meer) technologie in hun woning willen installeren, antwoordt 15 procent positief. De meeste ouderen geven aan 'misschien'.

Aanpassen van de woning

Ook op de vraag of men de woning zou willen aanpassen voor de nieuwe techniek geeft de meerderheid aan daar **niet voor te voelen** of het **nog niet te weten**.

De respondenten die openstaan voor een woningaanpassing, zien vooral mogelijkheden om de woning energiezuiniger te maken. Ook comfort en veiligheid spelen een rol, evenals het slimmer maken van het eigen huis.

Online actief

Internetbankieren staat op nummer één wat betreft de online activiteiten van ouderen. Informatie opzoeken is een goede tweede, gevolgd door nieuwsbrieven lezen, enquêtes invullen en de route plannen. Tweederde winkelt online en leest daar de krant. Het gebruik van nieuwe media zoals **Spotify** en **Netflix** is bij circa dertig procent van de ondervraagden bekend.

50-60%

Bekend met nieuwe termen

Het begrip **voice** is op dit moment nog niet bij veel ouderen bekend. Opvallend genoeg zijn **Google Home** en **Google Assistant** dat wel; vijftig tot zestig procent van de respondenten heeft hiervan gehoord en weet ook ongeveer wat deze technieken inhouden.

Gebruik van de stem

Een kleine tachtig procent van de respondenten gebruikt **nog niet de stem** om apparaten in en om het huis aan te sturen. Daarvoor wordt de eigen smartphone het meest gebruikt, gevolgd door toepassingen in de auto. Ook hier laat Google Home al enige vertrouwdheid zien (21 procent).

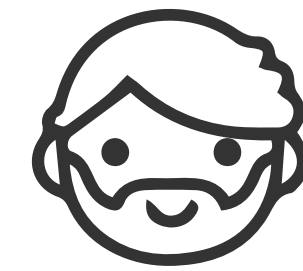
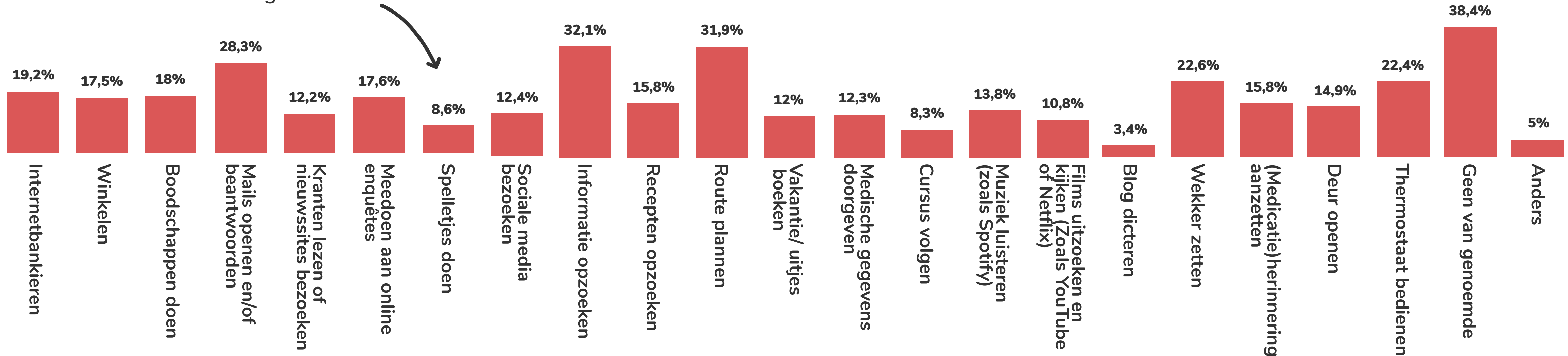

Blik op de toekomst

Kijkend naar de toekomst weet de helft van de respondenten niet of zij spraak gaat inzetten om apparaten aan te sturen. Bij de activiteiten die mensen zich voor kunnen stellen, scoren informatie opzoeken en de route plannen het hoogst. Hierna volgt het openen en beantwoorden van e-mails (een duidelijke plus ook ten opzichte van de huidige online activiteiten), gevolgd door de wekker zetten en de thermostaat bedienen.

Antwoord op de vraag:

Bij welk van de volgende activiteiten kunt u zich voorstellen uw stem te gebruiken?

61 - 80 jaar

Over de deelnemers aan het onderzoek

De meeste ondervraagden (85 procent) zijn tussen de 61 en 80 jaar. De respondenten wonen overwegend in Zuid-Holland (20,8 procent) en Noord-Holland (17,8 procent). Een deel van de deelnemers heeft een beperking (minder goed gehoor, niet mobiel).

Kwalitatief onderzoek

spraaktechnologie in de praktijk

In het voorjaar van 2019 kreeg een focusgroep van veertien ouderen de Google Home speaker twee weken lang mee naar huis. Hun ervaringen schreven zij – geheel vrij en ongestuurd – op in een schrift dat hen ter beschikking werd gesteld. Aan het thuisgebruik ging een instructie-bijeenkomst vooraf over het gebruik van de speaker, verzorgd door Google. De focusgroep betreft vrouwen en mannen van 52 tot en met 81 jaar.

Uit de dagboekjes kunnen geen kwantitatieve gegevens worden afgeleid. Des te meer gaat het om de kwalitatieve indrukken. Deze zijn vanaf hiernaast gerangschikt naar thema.

“ **Een Spotify abonnement, is dat verplicht?**

Aan de slag

Hoewel sommige deelnemers de speaker binnen een paar minuten aan de praat hebben, vindt niet iedereen het even gemakkelijk om de Google Home op te starten voor gebruik. Taalgebruik is soms onbekend (een begrip als ‘mirroren’ in de gebruiksaanwijzing begrijpt men niet, serienummers zijn soms lastig vindbaar of leesbaar en er is een veelheid aan apparaatnummers). Ook is altijd een wifi-netwerk noodzakelijk; hebben alle ouderen dat? Hetzelfde geldt voor een Spotify-abonnement. Men vraagt zich af: is dat verplicht? Een aantal deelnemers geeft aan een ‘korte installatie’ te prefereren: zo zou het aanschaffen van bepaalde diensten die de Google Home aanbiedt ook op een later moment mogelijk moeten zijn.

Het aansluiten op het wifi netwerk in huis verloopt in de meeste gevallen probleemloos. Google Home haalt het wachtwoord uit het apparaat waarop de app is geïnstalleerd; handig. Een fysieke beperking is dat ouderen in de buurt van de speaker moeten zijn om ermee te communiceren. Is dit te ondervangen met meerdere kleinere speakers in de woning?

In gesprek

Het spreken met de Google Home is voor veel deelnemers wennen. Sommige deelnemers krijgen vaker het antwoord 'Ik kan je daar niet mee helpen' of 'Ik ben nog aan het leren'. Ook valt er soms een diepe stilte. Dat geeft sommige ouderen niet veel moed om door te zetten: "Te veel de melding 'Ik begrijp het niet' is frustrerend".

Het is zoeken naar de juiste termen en vragen, want het correct formuleren luistert nauw.

Een voorbeeld: 'Is het fietsweer

vandaag?' wordt niet herkend en beantwoord, maar 'Gaaf het regenen?' wel.

Bepaalde woordencombinaties zoals 'Albert Heijn Bonus' of 'Start Netflix' zijn eveneens niet bekend of geven niet de gewenste reactie. Dat geldt ook voor spreektaal, afkortingen en te lange zinnen; deze worden door de speaker nog niet herkend. De deelnemers ondervangen dit soms door de Google Assistant app op de telefoon of tablet te gebruiken.

“Te veel de melding 'Ik begrijp het niet' is frustrerend.

De goede vragen

Sommige deelnemers hebben er behoefte aan de speaker een eigen naam te geven, zoals een huisdier of huisgenoot. Zo hoeven ze niet steeds 'Hey Google' te gebruiken. Die mogelijkheid biedt de Google Home nog niet. Wat al wel aansluit op deze behoefte is de 'continued conversation'-modus, waardoor de speaker niet elke keer hoeft te worden aangesproken. Een deelnemer oppert: help ouderen met suggesties voor concrete vragen die goed werken voor de Google Assistant. En dan vooral vragen die aansluiten bij hun behoeften, zoals 'Neem contact op met mijn mantelzorger'. De voorbeeld commando's uit de Google inspiratiebrief die deelnemers voorafgaand ontvingen werken over het algemeen goed.

Zelf actief

Opvallend is dat Google Home zo nu en dan zelf actief wordt; de speaker reageert hierbij wellicht op geluiden (van radio of televisie). Bij te veel achtergrondlawaai vindt de Google Home het juist lastig om te reageren op een vraag. Zo nu en dan worden Engels en Nederlands door de speaker afgewisseld.

Het voorlezen van bepaalde informatie – zoals telefoonnummers – gaat sommige deelnemers te snel. Eén van de deelnemers oppert het zelf kunnen instellen van de speaker stem: “Na verloop van tijd krijg ik een aversie tegen steeds dezelfde computerstem.”

De functies

De **verkeers-** en **weerfunctie** wordt regelmatig gebruikt en werkt behoorlijk goed, hoewel het ook voorkomt dat de file-informatie alleen voor de eigen straat wordt gegeven. Het bellen van contacten is nu nog niet mogelijk maar is wel een grote wens bij veel ouderen.

Het streamen/casten van muziek naar de speaker verloopt zeer goed; dit geeft een veel beter geluid dan via de eigen telefoon, geven deelnemers aan. Ook het inschakelen van de radio (via ‘Tune-in’) blijkt te lukken, hoewel niet alle zenders bekend zijn. Dat geldt ook voor het weergeven van afspraken via Google Agenda. Sommige deelnemers weten via het commando ‘Hey Google, goedmorgen’ een compleet nieuwsblok af te spelen: de tijd, het weer, het verkeer naar het werk, de agenda, de herinneringen en het nieuws.

Boodschappen doen

Het doen van boodschappen op afstand bij de supermarkt (via bijvoorbeeld de app 'Appie' van Albert Heijn) en online winkels als **Bol.com** wordt aangeboden door de Google Home. De deelnemers maken hier gebruik van. Bijvoorbeeld door boodschappenlijstjes te maken via de speaker en die vervolgens uit te printen, voor een bezoek aan de fysieke winkel. Ook het opzoeken van informatie (afkomstig uit allerlei databanken) werkt goed.

Experimenteren

De deelnemers lopen tegen technische uitdagingen aan, door te experimenteren. Zo wordt de speaker door een deelnemer als extra luidspreker in de keuken geplaatst, om radio mee te beluisteren. Maar omdat het wifi netwerk een andere bron heeft dan de Google Home, treedt een hinderlijke vertraging op.

Een andere deelnemer schaft een extra Google Home Mini aan voor in de slaapkamer: "Ik koppel ze echter niet om te voorkomen dat ik iemand uit de slaap haal wanneer ik in de woonkamer roep: **Hey Google, Skyradio!**".

Koppeling aan andere toepassingen

Het verbinden van de speaker met **iPhones** en **iPads** (en het iOS-systeem) is niet voor iedereen even eenvoudig. De deelnemers onderzoeken ook of de Google Home verbonden kan worden met andere systemen, zoals bijvoorbeeld het muzieksysteem van Sonos. De ene keer lukt dit wel, de andere keer minder goed. Verbinding met de **Philips Hue lamp** lukt bijvoorbeeld wel ("Op commando aan en uit en in de gewenste kleur"). Maar het verbinden met een smart televisie kan soms veel langer duren.

Kansen en mogelijkheden

Sommige deelnemers zien mogelijkheden om spraaktechnologie ook op andere terreinen in te zetten. Zo wordt **e-health** als belangrijk toepassingsgebied gezien. Dat geldt ook voor ouderen zonder smartphone (of zij die daar moeilijk mee om kunnen gaan) en degenen die te maken hebben met laaggeletterdheid.

Gemeenten die willen werken aan hun beleid in het sociale domein (welzijn, eenzaamheidsbestrijding) zouden zich hier volgens de deelnemers in moeten verdiepen: “Mensen die de deur weinig uitkomen en niet veel mensen spreken, hebben iets om tegenaan te praten en ze krijgen ook nog antwoord.”

Bellen met de speaker

Een koppeling naar de dienstregeling van het openbaar vervoer wordt op prijs gesteld, alsmede het kunnen beluisteren van boeken uit de bibliotheek en het opvragen van informatie over medicijnen. Twee aandachtspunten die de deelnemers verder aanreiken zijn duurzaamheid (hoeveel stroom wordt er verbruikt?) en de privacy (wat kan Google Home allemaal horen?). Een functie die door velen wordt gemist is de belfunctie. Zeker in noodgevallen kan die zeer welkom zijn. Dan betreft het verbinding maken met hulpdiensten.

Als handige extra wordt een oplaadbare accu of batterij voorgesteld, waardoor de speaker gemakkelijker overal kan worden neergezet – bijvoorbeeld naast de gebruiker op de bank. Verder zouden de deelnemers graag een nieuwsbrief ontvangen voor Google Home bezitters, met daarin de nieuwste mogelijkheden.

Impact op het leven

Voor sommigen heeft het werken met **Google Home** en **Google Assistant** veel impact. “Het heeft mijn leven veranderd. Ik heb een groter gevoel van veiligheid gekregen”, schrijft een deelnemer. Iemand anders noteert: “Google Home kan uitgroeien tot iets groots.” Het werken met de Google Home blijkt ook aanstekelijk te werken: “Demonstreren is enthousiasmeren, mijn oudste broer van 83 heeft er nu ook een!”.

De spraaktechnologie biedt deelnemers hulp in de vorm van verschillende geheugensteuntjes, zoals herinneringen voor een afspraak, medicijngebruik of om boodschappen niet te vergeten. Een deelnemer vraagt zich wel af of ouderen minder gaan bewegen, nu bepaalde functies vanuit de luie stoel kunnen worden bediend. De grapjes en citaten van de Google Home speaker komen meerdere malen terug in de dagboekjes, en blijken te zorgen voor wat leven in de brouwerij.

“
**Ik heb een groter
gevoel van veiligheid
gekregen.**”

Google Home

Google Home is een slimme speaker. Door middel van spraakherkenning kan de speaker opdrachten aannemen. Hierbij wordt gebruikgemaakt van Google Assistant als intelligent personal assistant (IPA). Google Home doet tevens dienst als *hub* voor domotica. De speaker werd gepresenteerd tijdens Google's eigen ontwikkelaarsconferentie op 18 maart 2016.

Het instellen van de Google Home gebeurt door middel van een app op een Android of iOS-telefoon. Eenmaal ingesteld werkt de Google Home zelfstandig via een aanwezige wifi-verbinding.

De Impact

Inzichten bieden actiepunten

Naar aanleiding van de zes inzichten uit het onderzoek zijn **zes actiepunten** opgesteld. Hiermee heeft Project Zilver een duidelijke richting gekregen. Uit deze actiepunten komen steeds nieuwe projecten voort, geïnitieerd door organisaties die de visie van Project Zilver delen. Deze partijen vervullen een belangrijke ambassadeursfunctie voor Project Zilver.

In binnen- en buitenland

De kennis die is opgedaan met Project Zilver wordt gestructureerd en breed gedeeld. Nederland lijkt in korte tijd het 'gidsland' op het gebied van spraakgestuurde technologie te zijn geworden. In binnen- en buitenland is dan ook aandacht voor het onderzoek, de uitkomsten en de spin-offs. In landen als de Verenigde Staten, Denemarken, Duitsland en het Verenigd Koninkrijk wordt Project Zilver gevolgd. Om de impact verder te vergroten, is inmiddels een Deense variant van Project Zilver gestart en worden Duitsland en de VS onderzocht als potentiële landen voor een verdere uitrol.

Overleg met spelers in het veld

De uitkomsten uit de enquête en het dagboek-onderzoek hebben al geleid tot concrete aanpassingen bij grote partijen, die onze inzichten en aanbevelingen ter harte nemen en verwerken in de programmatuur van hun toepassingen. Maar ook publieke partijen haken in toenemende mate aan bij het project, zoals verschillende Nederlandse overheden. Zij zien het gebruik van voice als een kans om digitale technieken veel inclusiever en beschikbaar te maken voor een breder publiek.

Ontwikkeling van deelt toepassingen

De *founding partners* van Project Zilver werken ieder voor zich én gezamenlijk aan nieuwe toepassingen voor voice. Zo wordt de website van de SVB al geoptimaliseerd voor voice. Bij ANBO bestaan gedachten om de techniek in te zetten voor het creëren van sociale netwerken onder ouderen. Ook werken ANBO en Google samen aan een 'smart living cyclus'; een campagne om ouderen enthousiast te maken over de mogelijkheden van voice. Zo kan voice helpen om het welzijn van mensen in brede zin te bevorderen.

Colofon

Een groot aantal partijen heeft baat bij het uitvinden van hoe voice ouderen kan helpen in hun leven. Daarom is Project Zilver opgericht. Het doel: het leven van en om ouderen heen beter maken door middel van spraaktechnologie op een niet-stigmatiserende manier. Dit doen we samen met de doelgroep.

Organisatiestructuur

Het consortium Project Zilver wordt gevormd door een kernteam – bestaande uit founding members Maarten Lens-FitzGerald, Novum, Google, ANBO, Interpolis en Achmea – aangevuld met verschillende partners: organisaties waarmee Project Zilver samenwerkt binnen een of meerdere Project Zilver projecten.

Kernteam leden

Maarten Lens-FitzGerald | Founder & Director

Jeroen Vonk | Innovation Designer bij Novum

Vanessa Hendriks | Retail Manager bij Google

Atie Schipaanboord | Coördinator Public Affairs bij ANBO

Vera Diepeveen | Projectmanager & Marketeer

Mireille van den Boom | Productowner Marketing bij Interpolis

Jeroen Bartelse | Business Innovator bij Achmea

Meer lezen

www.projectzilver.com

Uitgave | Project Zilver, januari 2020

Redactie | Kees de Graaf [Studio Platz]

Eindredactie | Vera Diepeveen

Ontwerp | Studio Joost Gijzel en Rogier Stoel

